

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДИНАМІЧНОЇ ЕЛЕКТРОНЕЙРОСТИМУЛЯЦІЇ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ

©Ю. Я. Коцаба, Л. С. Бабінець, Л. Ф. Матюха¹

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика¹

РЕЗЮМЕ. У статті обґрунтовано доцільність включення до комплексного лікування та реабілітації хворих на хронічний панкреатит курсу динамічної електронейростимуляції за запропонованою авторами методикою для покращення клінічної симптоматики (больовий, астеноневротичний, диспепсичний, анемічний, алергічний синдроми, гіповітамінози та стеаторея).

Доведено достовірно вищий рівень ефективності поєднання загальноприйнятої схеми лікування та ДЕНС-терапії в ході лікування та реабілітації хронічного панкреатиту.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: хронічний панкреатит, ДЕНС-терапія.

Вступ. За останні 30 років у світі відзначене двократне зростання числа хворих на гострий і хронічний панкреатит. Інвалідизації таких хворих сягає 15 %. В Україні з 1999 року патологія панкреатодуоденальної зони зросла на 10,3 %, а показник захворюваності серед дорослих підвищився до 5,9 % [6].

Використання загальноприйнятого комплексу лікування хворих на хронічний панкреатит, сформованого згідно із останніми рекомендаціями МОЗ України, реалізує алопатичний підхід до лікування «хвороба – лікувальний фактор». Тривалий, часто довічний прийом різних медикаментів змушує хворих звертатись до альтернативних методів лікування [1].

На основі багатовікового досвіду східної медицини, рефлексотерапії і сучасних наукових досліджень був створений унікальний за своєю дією автономний портативний фізіотерапевтичний апарат – ДЕНС (динамічний електронейростимулятор). Динамічна електронейростимуляція – це метод немедикаментозного лікування, заснований на впливі на активні рефлекторні зони і точки динамічними імпульсами електричного струму, форма яких постійно змінюється і залежить від величини електричного опору поверхні шкіри на піделектродній ділянці. При цьому позитивний ефект полягає не тільки у ліквідації болю, але і в дії на причину захворювання [5].

В основу ДЕНС-терапії лягли сучасні уявлення про те, що організм є складною саморегулювальною системою і при необхідності може сам виробляти необхідні для відновлення біологічно активні речовини.

Численні дослідження свідчать, що в основі дії динамічної електронейростимуляції лежать багаторівневі рефлекторні і нейрохімічні реакції, які запускають каскад регуляторних і адаптаційних механізмів організму.

Апарати, призначені для ДЕНС-терапії, виробляють слабкі електричні імпульси, які повторюють за своїми характеристиками нервові імпульси людини, тому вони сприймаються організмом як свої власні сигнали, що відновлюють порушені зв'язки між системами регуляції організму і різними органами і тканинами [4, 7].

Мета дослідження – дослідити динаміку клінічних проявів у хворих на хронічний панкреатит під впливом комплексного лікування із включенням курсу ДЕНС-терапії.

Матеріали і методи. Об'єктом дослідження були 27 пацієнтів із хронічним панкреатитом, які лікувались в денному стаціонарі та гастроентерологічному відділенні Тернопільської міської лікарні № 2. Вік хворих – від 18 до 69 років. Серед них було 13 жінок і 14 чоловіків. Верифікацію діагнозу проводили згідно із робочою класифікацією хронічного панкреатиту, запропованою Я. С. Ціммерман з доповненнями Н. Б. Губерґріц.

Хворих було поділено на дві групи: 1-ша (15 чоловік) отримувала загальноприйнятну схему лікування. Вона включала застосування регуляторів моторики органів травлення – спазмолітиків (ношпа 0,04 по 2 таб. 2 р/д) і/або прокінетиків (мотиліум 0,01 по 1 таб. 3 р/д), блокаторів H₂-гістамінових рецепторів (квamatел 0,02 ввечері) і/або інгібіторів протонної помпи (проксіум 0,04 вранці) і ферментів (креон 25000 по 1 кап. 3 р/д).

2-га група (12 чоловік) отримувала в комплексі до загальноприйнятої схеми курс ДЕНС-терапії, що включав 12 – 14 сеансів за запропонованою схемою. Лікування проводили апаратом ДіаДЕНС-ПК, використовуючи вбудований терапевтичний електрод. Оброблялись наступні зони: зона прямої проекції больових відчуттів (індивідуально у кожного хворого) та прямої проекції підшлункової залози (епігастральна ділянка) на частоті 77 Гц, зона сегментарного кільця на рівні 6–8 грудних сегментів

на частоті 60 Гц 3-5 разів замикаючи коло, попереково-крижова зона на частоті 20 Гц. Вплив проводився лабільним методом в режимі «Терапія» в комфортному енергетичному діапазоні впливу ЕД-2 по 5 хвилин на кожній ділянці [3].

Результати та їх обговорення. У ході клінічного обстеження у пацієнтів спостерігали такі провідні синдроми: больовий, астеноневротичний, диспепсичний, анемічний, алергічний, гіповітамінози та стеаторея (за відсотком наявності у обстежуваних хворих).

Після проведеного лікування було виявлено, що позитивна динаміка спостерігалася в обох групах. Але у пацієнтів, які отримали додатково курс ДЕНС-терапії значно зменшилися больові відчуття з 10 (83,3 %) до 3 (25,0 %), диспепсичні явища

з 12 (100,0 %) до 3 (25,0 %), астеноневротичні прояви з 11 (91,7 %) до 4 (33,3 %).

Висновок. Використання курсу апаратної рефлексотерапії з 12-14 сеансів динамічної електронейростимуляції за запропонованою авторами методикою в комплексному лікуванні та реабілітації хворих на хронічний панкреатит є доцільним для покращення клінічних показників в середньому з 82,1 % до 35,7 %, проти показників у 1-шій групі в середньому з 72,4 % до 42,9 %.

У перспективі подальших досліджень вважаємо за доцільне дослідити вплив комплексних програм лікування із включенням курсу ДЕНС-терапії на параметри трофологічного статусу та імунологічні показники у хворих на хронічний панкреатит.

Таблиця. Динаміка клінічних синдромів під впливом різних схем лікування

Синдроми	1-ша група (15)		2-га група (12)	
	до лікування	після лікування	до лікування	після лікування
Больовий	12 (80,0%)	7 (46,7%)	10 (83,3%)	3 (25,0%)
Астеноневротичний	11 (73,3%)	7 (46,7%)	11 (91,7%)	4 (33,3%)
Диспепсичний	13 (86,7%)	6 (40,0%)	12 (100,0%)	3 (25,0%)
Анемічний	9 (60,0%)	7 (46,7%)	8 (66,7%)	5 (41,7%)
Алергічний	9 (60,0%)	5 (33,3%)	9 (75,0%)	3 (25,0%)
Гіповітамінози	12 (80,0%)	9 (60,0%)	10 (83,3%)	7 (58,3%)
Стеаторея	10 (66,7%)	6 (40,0%)	9 (75,0%)	4 (33,3%)

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабінець Л. С. Переваги поєданого використання рефлексотерапії та гомеопатії в комплексному лікуванні хворих на хронічний панкреатит // Архів клін. мед. – 2005. – № 2 (8). – С. 42–44.
2. Губергриц Н. Б. Новые возможности реабилитации больных хроническим рецидивирующим панкреатитом / Н. Б. Губергриц, В. Я. Колкина // Биол. медицина. – 2003. – № 1. – С. 19–24.
3. ДиаДЭНС. Руководство по динамической электростимуляции аппаратами ДиаДЭНС-Т и ДиаДЭНС-ДТ / под ред. д. мед. н. В. В. Чернышева. – Екатеринбург : ООО «РЦ АРТ», 2005. – 283 с.
4. ДиаДЭНС-ПК лечебно-диагностический комплекс. Руководство по эксплуатации. – Екатеринбург : ООО «РЦ

АРТ», 2010. – 84 с.

5. Здыбский В. И. Лабиринты рефлексотерапии (150 вопросов начинающим свой путь : монография. – Изд. 2-е, перер. и доп. – Харьков : СПДФЛ Мосякин В. Н., 2005. – 316 с.

6. Калинин А. В. Хронический панкреатит: распространенность, этиология, патогенез, классификация и клиническая характеристика этиологических форм (сообщение первое) / А. В. Калинин // Клин. перспективы гастроэнтерол., гепатол. – 2006. – № 6. – С. 5–15.

7. Универсальный регистр ДЭНС - терапии. / В. В. Чернышев, В. В. Малахов, А. Ю. Рявкин, С. Ю. Рявкин. – Екатеринбург : 2003. – 165 с: табл. 5., рис. 72.

POSSIBILITIES OF DYNAMIC ELECTRIC NEUROSTIMULATION USE IN THE REHABILITATION OF PATIENTS WITH CHRONIC PANCREATITIS

©Yu. Ya. Kotsaba, L. S. Babinets, L. F. Matiukha¹

National Medical Academy of Post-Graduate Education by I. L. Shupryk¹

SHEI "Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine"

SUMMARY. The article substantiates the necessity to include the dynamic electric neurostimulation course by the proposed approach to the comprehensive treatment and rehabilitation of patients with chronic pancreatitis to improve clinical symptoms (pain, asthenic-neurotic, dyspeptic, anemic, allergic syndromes, steatorrhea and hypovitaminosis).

It was proved the most effective way of combining conventional treatment regimens and DENS-therapy in the treatment and rehabilitation of chronic pancreatitis.

KEY WORDS: chronic pancreatitis, DENS-therapy.